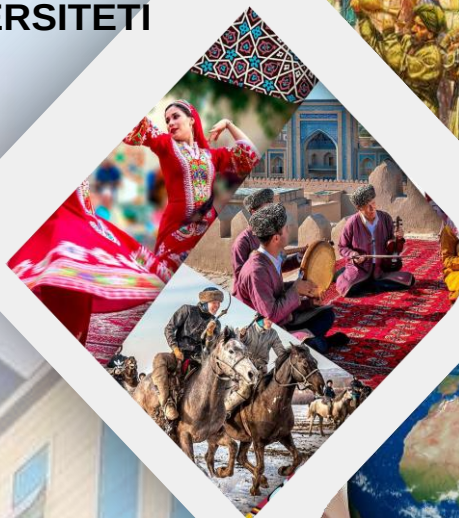

**SIVILIZATSIYALARARO
MULOQOT: TARIXIY TAJRIBA
VA ZAMONAVIY XALQARO
MUNOSABATLARDA
FALSAFIY YONDASHUVLAR**

*Respublika ilmiy-amaliy
konferensiya materiallari
to'plami*

TOSHKENT-2025

“Sivilizatsiyalararo muloqot: tarixiy tajriba va zamonaviy xalqaro munosabatlarda falsafiy yondashuvlar” mavzusidagi respublika ilmiy-amaliy konferensiya materiallari to‘plami. 2025 yil 27 sentyabr, Toshkent shahri.

Tuzuvchi va nashrga tayyorlovchilar: **Urolbek Ergashev, Abduvali Yo‘ldashev, Sherzod Salimov, Nurislom Ahmadjonov, Behruz Sayfullayev.** – Toshkent: TIFT universiteti nashriyoti, 2025. 452 bet.

Mas’ul muharrir:

K.K.Kalonov – Toshkent xalqaro moliyaviy boshqaruv va texnologiyalari universiteti “Ijtimoiy-gumanitar fanlar va tarix” kafedrası professori, sotsiologiya fanlari nomzodi

Tahrir hay’ati:

B.Sayfullayev – tarix fanlari bo‘yicha falsafa doktori (PhD), dotsent;

B.Maxmudov – tarix fanlari bo‘yicha falsafa doktori (PhD), dotsent;

U.Ergashev – falsafa fanlari bo‘yicha falsafa doktori (PhD);

A.Axmedov – falsafa fanlari bo‘yicha falsafa doktori (PhD);

Sh.Salimov – tarix fanlari bo‘yicha falsafa doktori (PhD);

A.Yo‘ldashev – tarix fanlari bo‘yicha falsafa doktori (PhD);

I.Xudayberdiyev – tarix fanlari bo‘yicha falsafa doktori (PhD);

D.Qoraboyeva – falsafa fanlari bo‘yicha falsafa doktori (PhD);

R.To‘raqulova – katta o‘qituvchi

To‘plam tarkibidan o‘rin olgan maqola, ma’ruza va tezislar mualliflarning ilmiy tadqiqot natijalari va shaxsiy ilmiy qarashlarini o‘zida aks ettiradi.

Mazkur ilmiy-amaliy konferensiya O‘zbekiston Respublikasi Oliy ta’lim, fan va innovatsiyalar vazirining 2024 yil 27 dekabrda “2025 yilda xalqaro va respublika miqyosida o‘tkaziladigan ilmiy va ilmiy-texnik tadbirlar rejalarini tasdiqlash to‘g‘risida”gi 490-son buyrug‘i ijrosini ta’minlash maqsadida o‘tkazilgan.

muloqotda muammolar va nizolar keltirib chiqarishi mumkin. Milliy psixologiyani o'rganish va tushunish orqali bu stereotiplarni buzish, har bir millatning o'ziga xosligini qadrlash va hurmat qilish mumkin bo'ladi. Natijada, madaniy tafovutlar to'siq emas, balki boylik sifatida qabul qilinadi.[5]

Xulosa qilib aytganda, mustaqillikdan keyingi davrda xalqaro muloqotda milliy psixologik omillar nafaqat millatning o'zligini anglash va ifoda etishda, balki davlatlararo munosabatlarni rivojlantirishda muhim vosita hisoblanadi. Milliy psixologiyani hisobga olgan holda olib boriladigan muloqot zamirida madaniy hurmat, ishonch va samarali hamkorlik yotadi. Shu bois, milliy psixologik omillarni o'rganish va xalqaro aloqalarga integratsiyalash davlat siyosatining muhim yo'nalishlaridan bo'lib, ularning samarali qo'llanilishi kelajakdagi barqaror va tinch dunyo qurilishiga xizmat qiladi.

Foydalanilgan adabiyotlar

1. Nurmatov, A. (2021). "Mustaqillikdan keyingi O'zbekistonning xalqaro siyosatida milliy psixologik omillar". Siyosatshunoslik Jurnali, 3(2), 15-27.
2. Tursunov, E. (2020). "Milliy mentalitet va uning O'zbekiston tashqi siyosatiga ta'siri". O'zbekiston Iqtisodiyoti va Siyosati, 5(4), 99-110.
3. Karimova, Z. (2019). "Milliy psixologiya va xalqaro muloqot: O'zbekiston tajribasi". Jahon Siyosati va Diplomatika, 2(1), 45-58.
4. Qodirov, M. (2018). "Madaniyatlararo muloqot va milliy psixologik omillar". Ilmiy izlanishlar, 4(3), 33-41.
5. Akbarov, D. (2017). "Milliy g'oya va xalqaro munosabatlarda psixologik omillar". O'zbekiston Tarixi va Madaniyati, 11(2), 60-72.
6. Islomov, H. (2016). "Xalqaro muloqotda milliy qadriyatlar va psixologik xususiyatlar". O'zbekiston Ijtimoiy Fanlari, 5(5), 22-35.
7. Rasulov, S. (2015). "Mustaqillikdan so'ng O'zbekistonda milliy o'zlik va xalqaro muloqot". Milliy G'oya, 1(1), 10-20.
8. Sharipova, N. (2014). "Psixologik omillar va madaniyatlararo aloqalar: O'zbekiston tajribasi". Madaniyatshunoslik Jurnali, 3(2), 50-65.

YOSHLAR ONGIDA AXBOROT TAHDIDLARGA QARSHI AN'ANAVIY QADRIYATLARNING ZAMONAVIY IFODASINI SHAKLLANTIRISHDA XALQOR TAJRIBALAR TAHLILI

Qurbonov Sherzodjon Shuxratovich – Respublika ma'naviyat va ma'rifat markazi huzuridagi Ijtimoiy-ma'naviy tadqiqotlar instituti mustaqil izlanuvchisi

Annotasiya. Mazkur maqolada bugungi kun yoshlari o'zining kimligini anglash jarayonida qadriyatlar va ma'naviy yo'nalishlarga tayanadi, chunki ular shaxsiy identitetning poydevorini tashkil etadi. Axborot asrining globallasuvi, raqamli texnologiyalarning hayotimizning barcha qatlamlariga chuqur singib borayotgani inson tafakkurining shakllanishi, ruhiy barqarorligi va ma'naviy-axloqiy mezonlariga kuchli ta'sir ko'rsatmoqda. Maqolada xalqaro ilmiy yondashuvlar hamda milliy va madaniy qadriyatlarga sodiqlikni shakllantirish bilan bog'liq xalqaro tajriba va milliy qadriyatlar uyg'unligi mexanizmlari tahlili bayon etilgan.

Kalit soʻzlar: Kognitiv mustaqillik, axborotdan himoya, axborotga nisbatan immunitet, anʼanaviy qadriyatlar, manipulyatsiya, sunʼiy intellekt, maʼnaviyatli algoritmlar, virtual dialog, gʻoyaviy-mafkuraviy jarayonlar.

Kirish. Axborot jamiyati sharoitida yoshlarning maʼnaviy barqarorligini saqlash strategiyasi, avvalo, ularni axborot olamida yoʻnaltiruvchi intellektual va ruhiy yoʻl xaritasi sifatida milliy qadriyatlar asosida yangicha axborot madaniyatini shakllantirishga qaratilishi lozim. Bu yondashuv faqat diniy-axloqiy doirada emas, balki epistemologik va kommunikativ qadriyatlar kontekstida olib borilishi zarur. Jamol Jurakulovning fikricha, “yosh ongida anʼanaviy qadriyatlarning zamonaviy ifodasi topilmasa, uni agressiv axborot oqimi egallashi muqarrar” [1;5]. Bunday holatda, milliy gʻoyaning kommunikativ reabilitatsiyasi, uni axborot texnologiyalari vositasida zamonaviy va taʼsirchan shaklda ifodalash dolzarb masalaga aylanadi.

Adabiyotlar tahlili. Yoshlar ongida axborot-mafkuraviy tahdidlarga qarshi anʼanaviy qadriyatlarning zamonaviy ifodasini shakllantirishda xalqor tajribalar tahlili qilishda B. Kuyliyevning jamoatchilik fikrini manipulyatsiya qilish global texnologiyalarning siyosiy qurolga aylanishi, O. Xodjayevning “gʻoyaviy-mafkuraviy jarayonlarning rivojlanish tendensiyalari” toʻgʻrisidagi gʻoyasida tahlil, J. Jurakulovning yosh ongida anʼanaviy qadriyatlarning zamonaviy ifodasi topilmasa, uni agressiv axborot oqimi egallashi muqarrar shuningdek Manuel Castells, Ulrich Beck, Anthony Giddens, Martha Nussbaum, Manuel Guerrero, Henry Jenkins, Manuel Castellsning falsafiy tahlil va yondashuvlari muhim tadqiqotlar sirasiga kiradi.

Tadqiqot metodologiyasi. Ushbu ishda kuzatish, adabiyotlar, maʼmuriy-huquqiy hujjatlarni oʻrganish va tahlil qilish, taqqoslash, ilmiy bilish va vorisiylik kabi tadqiqot metodlaridan foydalanildi. Jahon miqyosida axborot terrorizmi hodisasi yangicha shakllar va vositalar bilan keng quloch yozmoqda. Ayniqsa, yoshlar ongiga nisbatan amalga oshirilayotgan manipulyativ texnologiyalar ularning intellektual mustaqilligini zaiflashtirib, gʻoyaviy tanlov erkinligini cheklamoqda. Bunday xavfli jarayonga qarshi kurashda xalqaro tajriba va milliy qadriyatlarning dialektik uygʻunligi asosida shakllantiriladigan strategiyalar muhim metodologik va amaliy ahamiyat kasb etadi.

Tahlillar va natijalar. Xalqaro tajriba shuni koʻrsatmoqdaki, koʻplab rivojlangan davlatlar axborot tahdidlariga qarshi kurashda uch bosqichli modelni ishlab chiqqan: birinchi bosqich – axborotdan himoya, ikkinchisi – axborotga nisbatan immunitet, uchinchisi – ijobiy axborotni ishlab chiqish va tarqatish. Ushbu model Oʻzbekiston sharoitida muqaddas qadriyatlar, maʼrifiy tafakkur va sunʼiy intellekt asosida ishlab chiqilgan monitoring tizimlari bilan uygʻunlashtirilgandagina toʻlaonli samaradorlik kasb etadi. B.Kuyliyevning fikricha, “jamoatchilik fikrini manipulyatsiya qilish global texnologiyalarning siyosiy qurolga aylanishidir. Uni yengish faqat milliy identitet va axboriy immunitet birligida mumkin” [2;5]. Bundan tashqari, axborot xavfsizligini taʼminlashda sunʼiy intellekt vositalaridan foydalanish dolzarb muammolardan biridir. N.Mirzaxolov bu borada shunday fikr bildiradi: “Sunʼiy intellekt yordamida yoshlar ongiga zararli kontentlar taʼsirini sezish va avtomatik tarzda neytrallashtirish imkoniyati – maʼnaviy xavfsizlikning yangi paradigmalardan biridir” [3;5]. Bu esa, maʼnaviy texnologiyalar masalasining yangi bosqichga oʻtganini anglatadi – endilikda maʼnaviyat faqat insoniy ruhiyat emas, balki algoritmik himoya obʼekti hamdir. Mazkur muammolarga strategik

yondashuvlar axborot va mafkura muvozanatini ta'minlash bilan birga, milliy identitetni global tahdidlarga nisbatan barqaror qiluvchi konstruktiv mexanizmlarni ishlab chiqishni ham nazarda tutadi. Olimlar fikricha, bu mexanizmlar quyidagi asosiy prinsiplar asosida shakllanishi zarur: "ma'naviyatli algoritmlar" (axborotning axloqiy filtrlari), "virtual dialog" (yoshlarning axborot muhitidagi ijtimoiy interaktivligi), "tug'ma emas, orttirilgan ong" (axborotga nisbatan ongli yondashuv) va "ma'rifiy kurash" (sof mafkuraviy immunitet yaratish). Bu yondashuvlar xuddi O. Xodjayevning "g'oyaviy-mafkuraviy jarayonlarning rivojlanish tendensiyalari" to'g'risidagi g'oyasida tahlil etilganidek, "yoshlarning g'oyaviy himoyasini ta'minlashda sog'lom ijtimoiy ong shakllantirish yetarli emas, balki uni faol mafkuraviy qarshilikka tayyorlash ham zarur" [4;5]. Axborot terrorizmi sharoitida yoshlarni himoyalash strategiyalari faqatgina pedagogik va psixologik yondashuvlar bilan emas, balki g'oyaviy, texnologik va epistemologik uyg'unlikda shakllanishi zarur. Xalqaro tajriba va milliy qadriyatlar uyg'unligi bu strategiyani metama'naviy darajaga olib chiqib, uni zamon, makon va jamiyat doirasida universallashtirish imkonini beradi. Ma'naviy texnologiyalar endilikda faqat targ'ibot emas, balki axborot urushida g'alaba keltiruvchi vosita sifatida qaralishi lozim. Falsafa endi nazariy tafakkur emas, balki axborot xavfsizligining aksiologik va metodologik tamal toshi bo'lib xizmat qilmoqda.

Xalqaro tajriba va milliy qadriyatlar uyg'unligi asosida yoshlarni axborot terrorizmidan himoyalash strategiyalari, zamonaviy ma'naviy jarayonlar va texnologiyalar kontekstida, global xavfsizlik paradigmalari hamda milliy ruhiy meros sintezida o'ziga xos murakkablik kasb etadi. Manuel Castells ta'kidlaganidek, "axborot makonida kuch va qarshilik global tarmoq logikasida namoyon bo'ladi, bunda shaxsiy va milliy identitet doimiy tahdid ostida turadi" [5;142]. Bu qarash, yoshlarning ongini himoya qilishda nafaqat texnologik nazorat, balki ma'naviy immunitetni mustahkamlash zaruriyatini ko'rsatadi. Biroq Castellsning pozitsiyasi shunchaki tarmoqlar kuchini tahlil qilish bilan chegaralangan bo'lib, milliy qadriyatlarning ruhiy himoya mexanizmlaridagi rolini yetarli yoritmaydi. Shu sababli, xalqaro tajribani milliy ma'naviy qadriyatlar bilan uyg'unlashtirish zaruriyati yanada dolzarb bo'ladi.

Ulrich Beck o'zining xavf jamiyati haqidagi nazariyasida "modernlikning o'zagi xavflarni ishlab chiqarishdir, shu bois global xavf manbalarini faqat texnik vositalar bilan emas, balki ijtimoiy-madaniy mexanizmlar bilan ham boshqarish kerak"ligini qayd etadi[6;23]. Ushbu qarash axborot terrorizmi sharoitida yoshlarni himoyalash strategiyasida xalqaro xavfsizlik standartlarini milliy qadriyatlar bilan uyg'unlashtirish muhimligini ko'rsatadi. Chunki yoshlarning ruhiy-axloqiy immuniteti nafaqat tashqi axborot oqimlariga qarshi turadi, balki milliy birlik va ijtimoiy birdamlikni ta'minlovchi resurs sifatida namoyon bo'ladi. Beck nazariyasining kuchli jihati xavfning global xarakterini ochib berish bo'lsa-da, u milliy identitet va qadriyatlarni strategik resurs sifatida yetarlicha asoslamaydi. Shu sababli xalqaro xavfsizlik yondashuvlarini milliy madaniy jarayonlar bilan uyg'unlashtirish zarurat kasb etadi.

Anthony Giddens bu masalaga ijtimoiy nazorat va ishonch kontekstida yondashadi: "zamonaviy jamiyatda ishonch institutsional shaklda bo'lib, u xavflarni boshqarishning asosiy omilidir"[7;39]. Bu qarashdan kelib chiqib aytish mumkinki, yoshlarni axborot terrorizmidan himoyalashda xalqaro institutlar tomonidan ishlab

chiqilgan standartlar (masalan, UNESCOning media savodxonlik dasturlari) milliy axloqiy tarbiya tizimlari bilan uyg'unlashtirilsa, samaradorlik oshadi. Biroq Giddensning institutsional yondashuvi individual ma'naviy qarshilik va ichki immunitet mexanizmlarini to'liq qamrab olmaydi. Aslida esa, yoshlarning tanqidiy fikrlash qobiliyati va milliy qadriyatlarga sodiqligi xalqaro tajriba bilan birlashtirilgandagina chinakam barqaror strategiya yuzaga keladi.

Xalqaro tajriba va milliy qadriyatlar uyg'unligi asosida yoshlarni axborot terrorizmidan himoyalash strategiyalarini ma'naviy jarayonlar va texnologiyalar kontekstida tadqiq etish bugungi globallashuv sharoitida dolzarb masala sifatida ko'riladi. Bu borada Manuel Castellsning "axborotlashgan jamiyatda ijtimoiy munosabatlar global tarmoq logikasida shakllanadi, bu esa yangi turdagi xavflarni, jumladan, ong va identitetga qarshi mo'ljallangan tahdidlarni yuzaga keltiradi" degan fikri e'tiborga loyiqdir[8;156]. Mazkur qarash yoshlarning ma'naviy immuniteti nafaqat individual ongni himoyalash, balki milliy birlikni mustahkamlash uchun ham zarur ekanini ko'rsatadi. Biroq Castellsning tahlilida milliy qadriyatlarning o'zni yetarlicha yoritilmagan, shu sababli xalqaro tajribani milliy ma'naviy asoslar bilan uyg'unlashtirish zaruriyati yanada kuchayadi.

Shu jihatdan Martha Nussbaumning "ta'lim va tarbiya jarayonlari nafaqat bilim berish, balki insonparvarlik va tanqidiy tafakkurni shakllantirish orqali yoshlarni manipulyativ g'oyalardan himoyalash imkonini yaratadi" degan qarashi muhimdir[9;24]. Nussbaumning pozitsiyasi shuni anglatadiki, axborot terrorizmidan himoyalash faqat texnologik filtrlash yoki huquqiy mexanizmlar orqali emas, balki ma'naviy-axloqiy tarbiya orqali samarali bo'ladi. Bu fikr xalqaro tajribada qo'llanilayotgan media savodxonlik dasturlarini milliy axloqiy qadriyatlar bilan uyg'unlashtirish zarurligini tasdiqlaydi. Ammo Nussbaumning yondashuvi ko'proq universal axloqiy qadriyatlarga tayanadi, milliy o'ziga xoslik masalasi esa chetda qoladi. Shuning uchun uning g'oyalarini milliy madaniy meros bilan boyitish zarur.

Manuel Guerrero esa yoshlar xavfsizligi masalasini demokratik qadriyatlar bilan bog'lab, "axborot oqimlari ustidan nazorat nafaqat texnik, balki axloqiy va siyosiy mas'uliyatdir" deya ta'kidlaydi[10;67]. Uning fikricha, xalqaro tajribada ishlab chiqilgan axborot xavfsizligi standartlari milliy ijtimoiy-madaniy tizimlarda ijodiy moslashtirilmasa, ular formallikka aylanib qoladi. Bu fikr ma'naviy jarayonlarning asosiy funksiyasi — yoshlarning ongida mustahkam axloqiy mezon va milliy sodiqlikni shakllantirishdir, degan xulosaga olib keladi. Guerrero yondashuvi xalqaro va milliy qadriyatlarning uyg'unlashuvi faqatgina texnik mexanizmlar emas, balki ma'naviy mas'uliyat bilan qo'llab-quvvatlanishi lozimligini asoslaydi.

Xalqaro tajriba va milliy qadriyatlar uyg'unligi asosida yoshlarni axborot terrorizmidan himoyalash strategiyalarini ma'naviy jarayonlar va texnologiyalar kontekstida o'rganish, avvalo, axborot oqimlarining globallashgan dunyoda ong va tafakkur ustidan hukmronlik o'rnatish imkoniyatini tan olishdan boshlanadi. Bu borada David Buckinghamning "media savodxonlik yoshlarni xolis idrok qilishga, manipulyativ diskurslarni ajratishga va mustaqil fikr shakllantirishga o'rgatadi" degan fikri dolzarbdur[11;41]. Muallifning qarashi shuni ko'rsatadiki, axborot terrorizmidan himoya qilish mexanizmlari nafaqat tashqi nazorat, balki ichki ma'naviy qarshilik tizimini yaratishga tayanmog'i lozim. Ammo Buckinghamning konsepsiyasi ko'proq universal metodologiyaga tayanib, milliy qadriyatlarning o'zni

masalasini yetarlicha ochib bermaydi, bu esa xalqaro tajribani milliy madaniy asoslar bilan boyitish zaruratini ko'rsatadi.

Henry Jenkins esa raqamli madaniyatning yangi imkoniyatlarini tahlil etar ekan, “yoshlar axborot oqimlarida faol ishtirok etgan sari ular ijtimoiy va madaniy qarashlar xilma-xilligini qabul qilishga va shu jarayonda o'z milliy qadriyatlarini mustahkamlashga o'rganadi” deya ta'kidlaydi[12;114]. Jenkinsning yondashuvi yoshlarni global axborot oqimlaridan izolyatsiya qilish emas, balki ularni ongli va faol ishtirokchi sifatida tarbiyalash zarurligini ko'rsatadi. Shu nuqtai nazardan, xalqaro tajribaning samarali jihatlari — masalan, UNESCO va Yevropa Ittifoqi tomonidan ishlab chiqilgan media savodxonlik dasturlari — milliy tarbiya tizimlari bilan uyg'unlashtirilgan taqdirdagina yoshlarni axborot terrorizmidan himoyalashning barqaror yo'lini ta'minlaydi.

Xalqaro tajriba va milliy qadriyatlar uyg'unligi asosida yoshlarni axborot terrorizmidan himoyalash strategiyalari masalasini ma'naviy jarayonlar va texnologiyalar kontekstida tahlil qilishda, eng avvalo, global xavfsizlik konsepsiyalarining mahalliy an'ana va qadriyatlar bilan uyg'unlashuvini ko'rsatish zarur. Manuel Castells “axborot makonidagi kuchlar nafaqat siyosiy jarayonlarni, balki ijtimoiy ong va identitetni ham qayta shakllantiradi, shu sababli milliy jamiyatlar o'z madaniy asoslariga suyanmagan holda bu tahdidlarga qarshi turishga ojiz qoladi” deya ta'kidlaydi[13;422]. Bu qarashdan ko'rinadiki, xalqaro tajriba texnologik imkoniyatlarni taklif etsa-da, u milliy ma'naviy zamin bilan uyg'unlashgandagina samarali bo'ladi. Shu ma'noda, yoshlarni axborot terrorizmidan himoya qilish uchun davlat siyosatida ma'naviy immunitetni kuchaytiruvchi strategiyalar ishlab chiqilishi muhimdir.

Yoshlarni axborot terrorizmidan himoyalash strategiyalarini xalqaro tajriba va milliy qadriyatlar uyg'unligi asosida ko'rib chiqish ma'naviy jarayonlar va texnologiyalar kontekstida murakkab tahlilni talab etadi. Bugungi globallashuv davrida turli mamlakatlar tajribasi shuni ko'rsatadiki, axborot tahdidlariga qarshi samarali mexanizmlar nafaqat texnologik filtrlash yoki huquqiy cheklovlar orqali, balki yoshlarning ongini ma'naviy jihatdan mustahkamlash orqali ham shakllanadi. Ulrich Beck ta'kidlaganidek, “risk jamiyati”da xavflarni nazorat qilishning asosiy omili ijtimoiy institutlarning hamkorligi va madaniy qadriyatlarning barqarorligidir, zero, global xavfqa qarshi milliy zamin bo'lmasa, jamiyat zaiflashadi[14;54]. Beckning fikri, xalqaro tajribaning universalligi milliy qadriyatlarga integratsiyalanmaguncha yoshlarni himoya qilishda to'liq samara bermasligini anglatadi.

Xulosa sifatida shuni ta'kitlash kerakki bir tomondan, yoshlarni axborot tahdidlaridan himoya qilishda xalqaro tajribaning texnologik imkoniyatlarini qo'llash zarurligini ko'rsatsa, ikkinchi tomondan, milliy qadriyatlarning strategik o'rni haqida ham o'ylashga undaydi. Bu o'rinda milliy-madaniy qadriyatlarni axborot xavfsizligi siyosatiga integratsiya qilish — texnologiyalarni shunchaki nazorat vositasi sifatida emas, balki ma'naviy immunitetni mustahkamlovchi mexanizm sifatida qo'llash imkonini beradi.

Foydalanilgan adabiyotlar

1. Jurakulov J. Axborotlashgan jamiyatda inson ma'naviy borlig'ining ijtimoiy-madaniy transformatsiyasi. –Toshkent: O'zbekiston Milliy universiteti, 2023.

2. Kuyliyev B. Global axborot makonida jamoatchilik fikrini manipulyatsiya qilishning ma'naviy-siyosiy texnologiyalari. –Toshkent: O'zbekiston Milliy universiteti, 2025.
3. Mirzaxolov N. Axborotlashgan jamiyatda sun'iy intellektning rivojlanish dinamikasi. – Namangan: Namangan davlat universiteti, 2025.
4. Xodjayev O. Ijtimoiy taraqqiyotning hozirgi bosqichida g'oyaviy-mafkuraviy jarayonlarning rivojlanish tendensiyalari. –Namangan: Qo'qon davlat pedagogika instituti, 2024.
5. Castells, M. Communication Power. – Oxford: Oxford University Press.
6. Beck, U. Risk Society: Towards a New Modernity. – London: Sage Publications.
7. Giddens, A. Modernity and Self-Identity: Self and Society in the Late Modern Age. – Cambridge: Polity Press.
8. Castells, M. The Rise of the Network Society. – Oxford: Wiley-Blackwell.
9. Nussbaum, M. Creating Capabilities: The Human Development Approach. – Cambridge: Harvard University Press.
10. Guerrero, M. Communication, Citizenship and Media: Democracy and Globalization. – London: Routledge.
11. Buckingham, D. Media Education: Literacy, Learning and Contemporary Culture. – Cambridge: Polity Press.
12. Jenkins, H. Convergence Culture: Where Old and New Media Collide. – New York: New York University Press.
13. Castells, M. The Rise of the Network Society. – Oxford: Blackwell Publishing.
14. Beck, U. Risk Society: Towards a New Modernity. – London: Sage Publications.

MARKAZIY OSIYODA O'ZBEK IDENTIKLIGI SHAKLLANISHIDA ISLOM DINI OMILI

Maxmudov Lazizjon Yusupovich – TIFT universiteti “Ijtimoiy-gumanitar fanlar va tarix” kafedrası katta o'qituvchisi

Markaziy Osiyo xususan o'zbek xalqi tarixiga nazar tashlar ekanmiz, islom dini misolida bir dinning o'zi XIV-XV asrlar mobaynida unga bo'lgan turli xil yondoshuvlar natijasida ikki xil funktsiyani bajarganligini kuzatish mumkin. Bu ikki funktsiya mintaqada yuz bergan ikki buyuk uyg'onish davri bilan bog'liqdir. Ya'ni bu IX-X va XIV-XV asrlar bo'lib, aynan shu davrlarda bir tomondan o'zbek xalqi xalq sifatida shakllangan bo'lsa, ikkinchi tomondan, bu davrda milliy shakllanishdagi muhim ijtimoiy-siyosiy omillar yuz beradi. Bular – ijtimoiy omillar sifatida ma'naviyat, din, mafkura, iqtisodiyot bo'lsa, siyosiy omillar sifatida mavjud siyosiy tuzum va davlat boshqaruvi davomida erishilgan ulkan yutuqlar edi. Aynan shu davrlarda milliy shakllanish uchun ham siyosiy, ham ijtimoiy muhit mavjud edi. Islom dini zo'ravonlik asosida targ'ib qilingani bilan xalq xarakterida doimiy kurashlar natijasida shakllangan tolerantlik xususiyati milliy xarakterda har qanday

M U N D A R I J A

№	Mualliflar	Maqola nomi	Bet
1-SHO‘BA. TARIXIY KONTEKSTDA SIVILIZATSIYALARARO MULOQOTLARNING TRANSFORMATSIYALASHUVI			
1	Nazarov Qiyom Normirzaevich	O‘zbek falsafasi – xalqimiz sivilizatsiyasining ma’naviy poydevori	7
2	Kalanov Komil Kulaxmatovich	Mahalliy (lokal) sivilizatsiyalarning “tasavvurimizdagi hamjamiyat” sifatida gavdalanishining sotsiomadaniy tahlili	15
3	Muxitdinova Firuza Abdurashidovna	Sivilizatsiyalararo muloqot: tarixiy meros va istiqbolli hamkorlik saboqlari	19
4	Abbos Eqbol Mehran, Muhammad Rizo Alam	Sivilizatsiyalarning tarixdagi rolini jahon tinchligiga e’tibor qaratgan holda o‘rganish	22
5	Sayfullayev Behruz Dilshod o‘g‘li	Turkiston va hind taraqqiyparvarlarining mamlakat ravnaqi yo‘lidagi qarashlari (XIX asr ikkinchi yarmi – XX asr boshlari)	28
6	Maxmudov Bexzod, Elmurodov Diyorbek	Uyg‘onish davridagi sharq ilm-fanining Yevropaga ta’siri	31
7	Maxmudov Bexzod Xamidovich	Mahmud Qoshg‘ariyning “Devonu lug‘otit turk” asarida harbiy atamalar	34
8	Jumayev Buron Ulug‘murotovich	O‘zbek taomlarining kelib chiqish tarixi	36
9	Rizayev Baxtiyor Nazarboevich	1950-1960 yillarda O‘zbekistonda paxtachilikni rivojlantirish istiqboli va muammolari (Buxoro viloyati misolida)	38
10	Sharipov Shohruz	Maymananing afg‘on hukmdorlari tomonidan bosib olinishiga oid ba’zi mulohazalar	41
11	Салимов Шерзод Юнусович	Миграционные особенности стран центральной азии	45
12	Yo‘ldashev Abduvali Abdumutalibovich	Turon sivilizatsiyasida jadidchilik harakati: o‘tmish, zamon va kelajak	50
13	Habibullayev Orif	Qadimgi Samarqandning shaharsozlik sivilizatsiyasi	53
14	Gulmira Ochilova	Turkiston jadidlarining o‘rta va oliy ta’limni tashkil etishda xorij tajribasidan foydalanishi	57
15	Хидирова Дурдона Мухтаровна	Трансформация меж цивилизационного диалога в историческом контексте	59
16	Qo‘chqarov Temirbek Baxromjon o‘g‘li	Eronda hukmronlik qilgan turkiy sulolalar	62
17	Marimov Muzaffar Erkinovich	Xorazm okrugida sanoat rivojlanishining o‘ziga xos xususiyatlari (XX asr 20–40-yillar misolida)	67
18	Abdakimova Orzugul Umidjon kizi	State policy on the restoration of historical and cultural heritage in our country	69
19	Abdujabborova Saodat Bozorboyevna	1920–1930-yillarda Samarqand viloyatida xotin-qizlarning ishlab chiqarish va sanoatga jalb etilishi: islohotlar va natijalar	71
20	Abdulfaizova Durdona Ikromjon qizi	Zo‘ravonlik fenomenining tarixiy ildizlari va sivilizatsiyalararo muloqotlarda uning aks sadosi	74
21	Borotov Dilshod Zokir o‘g‘li	Rossiya imperiyasi va Markaziy Osiyo davlatlari o‘rtasidagi elchilik aloqalarining sivilizatsiyalararo muloqotdagi taqini	76
22	Egamberdiyev Alisher Muzaffar o‘g‘li	Muhammad Vafoyi Karminagiyning “Tuhfat ul-Xoniy” asarida mang‘itlar sulolasi hokimiyatining legitimligi masalasi	79

23	Ergashov Javokhir Inomjon o'g'li	Markaziy Osiyoda Trans-Kaspiy temiryo'l tarmog'i qurilishining maqsad va vazifalari	82
24	Eshchanov Zakir Xudayarovich	O'rta asr turkiy yozuv madaniyati rivojlanish tendensiyalari	84
25	Masharipov Baxtiyar	Shaharlarning evolyutsion institutsionallashtirishida an'anaviylik bilan zamonaviylikning sintezi	87
26	Omonov Yaxyo Akbarjon o'g'li	1932-1940 yillarda Farg'ona viloyati konserva zavodlarining muaommolari va tarixiy tajribasi	90
27	Raxmonova Yulduz Xusanovna	Ijtimoiy tragediyaning badiiy tahlilidagi nazariy yondashuvlar	93
28	Sharofov Sirojiddin Jaloliddin o'g'li	Qadimgi Ustrushona arxeologik yodgorliklarining o'rganilishi xususida	95
29	Shukurillayeva Lazzatoy Shamshodovna	Language, gender, and civilizational discourse: the representation of Takinakhatun and Saraymulkhanim in the Timurid era	99
30	Suvonkulov Muzaffar Zairovich	Jizzax vohasi turk guruhining moddiy madaniyat bilan bog'liq udum va irimlari	102
31	Zokirov Mirzo	Sivilizatsiyalararo muloqotning mamlakatlar taraqqiyotiga ta'siri	104
32	Abdujabborova Saodat Bozorboyevna	1920–1930-yillarda Samarqand viloyatida xotin-qizlarning ishlab chiqarish va sanoatga jalb etilishi: islohotlar va natijalar	106
33	Ismoilova Diyoraoy Xursandjon qizi	Surxondaryo viloyatida xotin-qizlarning huquqlari va imkoniyatlari	109
34	Sharipova Dilnavoz	“Tarixiy Rashidiy” asarining qo'lyozma nusxalari va tarjimalari	111
35	Утаганов Бехруз Чори угли	История дипломатических взаимоотношений Тюркского Каганата с Сасанидским Сраном и Византийской империей	115
36	Shokirova Mubina Nabijon qizi	Historical foundations and transformational characteristics of intercivilizational dialogue	117
2-SHO'BA. ZAMONAVIY XALQARO MUNOSABATLARDAGI SIVILIZATSIYALARARO ALOQALAR VA TO'QNASHUVLARDAGI TENDENSIYALARNING TAHLILI			
1	Xudayberdiyev Ikrom Ixomjon o'g'li	Transmintaqaviy energetik xavfsizlik tizimida tapi: Markaziy va Janubiy Osiyo misolida	120
2	Salimov Sherzod	Markaziy Osiyo davlatlaridagi migratsion jarayonlar tahlili	123
3	Шералиев Нурали Шерали угли	Узбекистан-Таджикистан: общая характеристика двусторонних отношений	126
4	Sheraliyev Nurali, To'yaliyev Asror	Sharq mamlakatlari O'zbekiston bozorlarida: mehnat resurslari va iqtisodiy o'zgarishlar	129
5	O'ktamov Madadjon, Fayzullayeva E'zoza	Sivilizatsiyalararo aloqalarning ta'lim tizimidagi aks ettirilishi – dunyoqarashni shakllantirish omili sifatida	132
6	Sabirov Latifboy Otabek o'g'li	Xitoy tashqi siyosatini o'rganishning nazariy jihatlar	135
7	Axrrova Nilufar Uktamovna	Yoshlar migratsiyasi va talabalar turizmi: mintaqaviy integratsiya imkoniyatlari	138
8	Dusbekova Xurshida Pardayevna	Qozog'iston yoshlar strategiyasini amalga oshirishda yoshlar tashkilotlarining roli	141
9	Hoshimova Shaxlo Ulug'bek qizi	Zamonaviy xalqaro munosabatlarda sivilizatsiyalararo aloqalar va to'qnashuvlardagi tendensiyalarni tahlil etishning amaliy ahamiyati	146
10	Nasrilloev Karimjon Sobirjon o'g'li	Ashtarxoniyl hukmdor vali muhammadxon davrida madaniy sohaning taraqqiyoti	148

11	Nazirov Sherzodbek Rustamsher o'g'li	Sivilizatsiyalararo munosabatlar: tarixiy tajriba va zamonaviy yondashuvlar ibn xaldun ta'limoti asosida	151
12	Oqmurzayev Dilshod Jo'raqul o'g'li	O'quvchilarni global hamkorlik, bag'rikenglik va millatlararo totuvlik ruhida tarbiyalashning psixologik-pedagogik asoslari	154
13	Sa'dullayeva Gulnoza Quvondiq kizi	Interpretation of surreal literary worlds in the context of international relations	158
14	Shavkatov Shaxboz	Mehnat migratsiyasi: xalqaro tashkilotlar bilan hamkorlik va milliy qonunchilikni takomillashtirish masalalari	160
15	Tilavoldiyev Asrorjon Ulug'bek o'g'li	Zamonaviy xalqaro mehnat migratsiyasi jarayonlarida O'zbekiston va Koreya Respublikasi hamkorligi	164
16	Toxirov Abdumalik Ashurali o'g'li	O'zbekistonda yoshlar axloq me'yorlarining transformatsiyasi	167
17	Султонова Лобар Мамарайим кизи	Процедура рассмотрения Узбекистаном запросов на экстрадицию в современном международном сотрудничестве	170
18	Mansurova Nigora Dmitriy qizi	Zamonaviy xalqaro munosabatlarda gender tenglik tushunchasining ahamiyati	173
19	Jumaqulova Zeboxon Ikromovna	Zamonaviy o'zbek nasrida global muammolarning badiiy talqini	176
20	Maxsudjonova Xikmatxon	Zamonaviy xalqaro munosabatlarda sivilizatsiyalararo aloqalar	178
21	Fozilov Sardorbek Akmaljon o'g'li	Markaziy osiyoda mintaqaviy hamkorlik: imkoniyatlar va muammolar	181
22	Xikmatov Xikmat Shokir o'g'li	Sivilizatsiyalararo muloqot: tarixiy tajriba va zamonaviy xalqaro munosabatlarda falsafiy yondashuvlar	184
3-SHO'BA. GLOBALLASHGAN DUNYODA YANGICHA FALSAFIY TAFAKKUR VA DINIY KONFESSIYALARARO MULOQOTLARDAGI ILMIY MUNOZARALAR			
1	Norboyev Urazali Murodovich	Globallashuv davrida falsafiy tafakkur yangilanishi va konfessiyalararo muloqotning ilmiy-nazariy asoslari	188
2	Ashurov Ma'rufjon Abdumutalibovich	Globallashuv sharoitida milliy musiqa ta'limi va madaniy identitetning saqlanishi	191
3	Muxamedjanova Lalixon Ashuraliyevna	Globallashuv davrida etika va madaniyatlararo kompetensiya: nazariy va amaliy jihatlar	196
4	Norov Toji	Alisher Navoiy falsafiy merosining ilohiy asoslari	200
5	Saidov Ulugbek Aripovich	Axborotlashgan jamiyatda yoshlardagi qadriyatlar mo'ljallarining transformatsiyalashuvi	206
6	Ergashev Urolbek Berkinovich	Falsafa va din mutanosibligi masalasida Ahmad Toshko'prizoda yondashuvi	209
7	Turdiboyev Bozor	Tarixiy jarayonlar mohiyati: ijtimoiy va falsafiy qarashlar	213
8	Xadjiyev Umrbek Shonazarovich	Yoshlarning innovatsion tafakkuri va uning jamiyat hayotiga ta'siri	216
9	Axmedov Akmal Axmedovich	Sharq mutafakkirlari ijodida iste'molchi axloqi va madaniyatining falsafiy tahlili	218
10	Davletov Jamshid Bekmatovich	Jamiyatda dinlararo bag'rikenglikni mustahkamlashda konfessiyalararo muloqotni rivojlantirish omillari	223
11	Xudaybergenov Abidjan Adilovich	Innovatsiyalarning jamiyat hayotidagi ijtimoiy ahamiyati va barqaror rivojlanishga ta'siri	226
12	Xodjayev Sardor Baxodirovich	Ilmiy etikaning asosiy tamoyillari: halollik, plagiatga qarshi kurash va shaffoflik	230
13	Rajapov Pirnazar Sardor o'g'li	XI asrda Buyuk Saljuqiylar davlatida Islom falsafasi rivoji	234

14	Raximov Sherbek Kamolovich	Millatlararo totuvlik va diniy bag‘rikenglikni ta‘minlashda o‘zbekiston tajribasi	237
15	Sa’dullayev Aziz Akmal o‘g‘li	Globalashuv jarayonida shaxsning identitet inqirozi va uning psixologik talqini	240
16	Adambayev Umidbek Xaitbayevich	Globalashuv jarayonida kontekstual argumentlashning roli va ishonch-e‘tiqodning shakllanish mexanizmlari	243
17	To‘roqulova Ra‘no Ibrogimovna	Zamonaviy tafakkurda kognitiv va nokognitiv jarayonlar	247
18	Boboyev Doniyor Xaydaraliyevich	Globalashuv sharoitida milliy ma‘naviyatga tahdidlar va ularning bartaraf etish omillarini o‘rganishning nazariy-metodologik asoslari	250
19	Sayfullayev Samarbek Dilshod o‘g‘li	Barqaror rivojlanish sharoitida Yangi O‘zbekistonda muhandislik sohasida amalga oshirilayotgan islohotlarning ijtimoiy-falsafiy tahlili	253
20	Abduvaxidov Dilshod Narbotirovich	Urgut – qadimgi xristianlik markazlaridan biri	256
21	Jo‘rayev Axadjon Ilyosjon o‘g‘li	Globalashuv va sivilizasiyalar muloqot dialektikasi	259
22	Kodirov Dilshod Sabirjonovich	Globalashuv sharoitida konfliktologiyani falsafiy asoslari va qadriyatlar to‘qnashuvi	263
23	To‘xtayev Nasrulloh	“Qur‘oni Karim”da “urf” va unga ma‘nodosh so‘zlar	266
24	Norboyev Javlon Akbarali o‘g‘li	“Muhyiddin ibn al-Arabiyning “Vujud-ul Vojib” ta’limotidagi “vujud” tushunchasi	268
25	Rajabov Behruz Baxshillovich	Globalashgan dunyoda yangicha falsafiy tafakkurning tinchlikni ta‘minlashdagi o‘rni	270
26	Rasulov Jamshidbek	Yangi O‘zbekiston ijtimoiy munosabatlar tizimida “oila-mahalla-maktab” hamkorligi	272
27	Xasanboyeva Bahora Ilhom qizi	Xalqaro xavfsizlik va din: diniy konfessiyalararo dialog asosida tichlik barpo etish imkoniyatlari	275
28	Yo‘ldosheva Shoxista To‘lqinovna	O‘zbekistonda ijtimoiy-huquqiy islohotlarda oila va mahalla institutining amaliy faoliyatini rivojlanish tendensiyalari	276
29	Таирова Юлия Рафаэлевна	Танец как язык межкультурного диалога: культурное наследие кашкарской области в глобализированном мире	281
30	Najmidinova Guzal Axlitdinovna	Turkiy xalqlar falsafiy tafakkurida milliy identitet va globalashuv ziddiyatlari	284
31	Raximova Muslima Raxmatulla qizi	Islomda ayollarning ilm olishiga munosabat va uning gender jihatlari	286
4-SHO‘BA. ZAMONAVIY JAMIYATLARDA FAN VA TA‘LIM, IQTISODIYOT, EKOLOGIYA, URBANIZATSIYA VA SUN‘IY INTELLEKT MAVZULARIDA KECHAYOTGAN DISKURS TAHLILLAR			
1	Aynakulov Muxitdin Abduxamidovich	Turizmning asosiy drayver sifatidagi roli (Jizzax viloyati misolida)	290
2	Ganiyeva Muborak Adilovna	Neyrosetlar yordamida kommunikativ ko‘nikmalarni rivojlantirish masalalari	293
3	Inamov Farhodjon, Mullabayev Baxtiyarjon	Hududlarda investitsion faoliyat samaradorligini ta‘minlash muammolari va ularni tartibga solish	296
4	Sultanova Gulnoza Sabirovna	Ta‘limda konstruktiv tafakkur tarzini shakllantirish mexanizmlari	300
5	Madaminov Azimbek Egamberganovich	Bo‘lajak jismoniy tarbiya fani o‘qituvchilarini tayyorlashning ijtimoiy- pedagogik xususiyatlari	302

6	Narkabilova Gulnoza, Muxammadjonova Diyorabonu	Boshlang'ich ta'limda sinfdan tashqari ishlar va noformal ta'lim integratsiyasi	306
7	Qoraboyeva Dildora Danil qizi	Zamonaviy jamiyatlarda fan va ta'lim, iqtisodiyot, ekologiya, urbanizatsiya va sun'iy intellekt mavzularida kechayotgan diskurslarning tahlili	309
8	Kuchimova Farida Tashtemirovna	Ta'lim taraqqiyotida projektiv tafakkur tarzining ahamiyati	312
9	Mamatqulov Bekzod Sherozovich	Tarixiy kontekstda sivilizatsiyalararo muloqotlarning transformatsiyalashuvi va sanoat taraqqiyoti jarayonidagi o'zaro ta'sirlar	315
10	Habibullayev Orif Muhiddin o'g'li	Yangi O'zbekiston siyosatida yoshlar ta'lim-tarbiyasiga yondashuv	318
11	Gapparov Bexzod Nematillaevich	Ta'lim va fanga oid diskurslarning arxitektura muhitiga ta'siri: loyihalashdagi zamonaviy yondashuvlar	321
12	Hayitov Qobil Qurbonovich	Oliy ta'lim tizimidagi sust o'zlashtiruvchi talabalarning psixologik xususiyatlari	325
13	Ablaqulov Kamoliddin Bahriddinovich	O'zbekiston ta'lim tizimida qo'llaniladigan sun'iy intellekt dasturlari	328
14	Miraxmedova Shoxida Nusratilloevna	O'zbekistonning eng yangi tarixini o'rganishning dolzarb masalalari	331
15	Abdullayev Usmon Umarovich	Yosh voleybolchi qizlarning psixologik tayyorgarligini oshirish metodlari	334
16	Jurayeva Nargiza Baxshullayevna	Navoiy viloyatida o'rta professional ta'lim muassasalari rivojlanishi: tarixiy jarayon va bugungi holat	337
17	Rasulova Maysara Nabiyevena	The role of science and education in modern societies	339
18	Toshpo'latov Temur Mo'minjonovich	Til ko'nikmalarini integratsiyalash orqali grammatik kompetensiyani rivojlantirish	341
19	Xoliqova Matluba Mardon qizi	Atrof-muhitni anglash va asrash ko'nikmalarini boshlang'ich ta'limda rivojlantirish	344
20	Xudayberganova Roziya Nurniyazovna	Ayollarga nisbatan ruhiy zo'ravonlikning psixologik xususiyatlari	347
21	Shamsiyev Sardor Asliddinovich	Ichki ishlar xodimlarida kreativ tafakkur shakllantirishda sun'iy intellekt muammolari	350
22	Xoliqova Ra'noxon Abdumuxtorovna	Sun'iy intellektga oid bahslar va o'zbekistonning global texnologik kontekstdagi o'rni	351
23	Anisbekova Dilfuzaxon Maxammadumar qizi	Xalq dostonlarini o'qitishda piaget nazariyasi va uning psixologik xususiyatlari	354
24	Anvarxonov Abdulatifxon	Maxsus iqtisodiy zonalar va iqtisodiy o'sishning nazariy omillari	356
25	Avezov Hikmatjon Kenjayevich	O'zbekistonning xalqaro hamkorlik loyihalarida ekologik monitoringni sun'iy intellekt asosida rivojlantirish imkoniyatlari	359
26	Egamberdiyev Umidbek Xo'jayevich	Ta'limda "kollaboratsiya" tushunchasi	363
27	Iskandarova Shohsanam Isoyevna	The state archive of navoi region: historical development and significance	365
28	Isomuxamedov Akbarjon Boxodir o'g'li	Milliy iqtisodiyotda kichik biznes uchun raqamli budjetlashtirishning ahamiyati	368
29	O'ktamov Madadjon, Fayzullayeva E'zoza	Sun'iy intellekt va mehnat bozorining o'zgarishi. "Inson o'rnini mashina egallaydi" diskursining ko'rinishlari	371

30	Ruzimurodov Azizbek Shonazarovich	The impact of the establishment of Navoi regional radio on regional journalism	374
31	Shotemirova Aziza Usarovna	XX asrning ikkinchi yarmida Samarqand sanoatining atrof-muhit va jamiyatga ta'siri	376
32	Umarjonova Madinabonu	Assessing learners' listening and speaking skills	380
33	Xudoynazarov Faxriddin	O'zbekistonda mahalliy dasturlar va ijtimoiy ishtirok orqali qashshoqlikni qisqartirish	382
34	Xudoynazarova O'g'lonoy Allamurodovna	O'zbek va ingliz badiiy diskursida diniy frazeologizmlarning madaniy-pragmatik talqini	387
35	Nishonboyeva Gularo Jahongirovna	Konstitutsiyalarning jamiyat huquqiy tafakkuri evolyutsiyasiga ta'siri	389
36	Бердиева Нафиса Абдумалик кизи	Формирование речевой компетенции учащихся на уроках русского языка и литературы	392
37	Malikov Umarxo'ja Kamolovich	Sanoatda kichik biznes subyektlari faoliyati samaradorligini oshirish (Xorazm viloyati misolida)	396
38	Malikova Xamida Kamolovna	O'quvchilarni bilishga bo'lgan qiziqishini oshirishda pedagogik omillardan foydalanish	399
39	Hakimov Nazar Hakimovich	Yangi O'zbekistonda nodavlat oliy ta'limning raqabotbardosh kadrlar tayyorlashdagi o'rni	403
40	Maxmudov Bexzod, Akramova Mashxuraxon	"Temur tuzuklari"da adolat va qonuniylik masalasi	406
41	Masharipova Shaxlo Alisher qizi	Zamonaviy iqtisodiyotda liderlikning roli va uning tashkilotlarning muvaffaqiyatiga ta'siri	408
42	Abdumutalov Behruzбек	Sun'iy intellekt va global urbanizatsiya: shahar xavfsizligini ta'minlashdagi zamonaviy yondashuvlar	411
43	Furqatova Madina Furqat qizi	The advantages and disadvantages of multilingualism	415
44	Mashsaripov Umrбек	Sun'iy intellektning ta'lim sohasidagi o'rni va ahamiyati	417
45	Narzullayev Dilshod, Gapparov Bexzod	Zamonaviy fan va ta'lim muhitini muhandislik va kompyuter grafikasi orqali modellashtirish	420
46	Rasulova Dilsora Bekmurod qizi	Zamonaviy jamiyatda modern adabiyotning fan sohasidagi ahamiyati	423
47	Xushvaqtova Sarvinoz Zoir qizi	Zamonaviy jamiyatda korrupsiya: iqtisodiy rivojlanish va sun'iy intellekt kontekstida	426
48	Yakubova Umida	Autizm sindromli bolalarning psixologik-pedagogik rivojlanishi va ularni ijtimoiy moslashtirishning zamonaviy yondashuvlari	428
49	Mamadaliyeva Husnora Baxodir qizi	Hakim Termiziyning ijtimoiy-falsafiy qarashlari	433
50	Davletova Shahnoza	Mustaqillikdan keyingi davrda xalqaro muloqotda milliy psixologik omillar	435
51	Qurbonov Sherzodjon Shuxratovich	Yoshlar ongida axborot tahdidlarga qarshi an'anaviy qadriyatlarning zamonaviy ifodasini shakllantirishda xalqaro tajribalar tahlili	438
52	Maxmudov Lazizjon Yusupovich	Markaziy Osiyoda o'zbek identikligi shakllanishida islom dini omili	443

**O‘ZBEKISTON RESPUBLIKASI OLIY TA’LIM, FAN VA
INNOVATSIYALAR VAZIRLIGI**

**TOSHKENT XALQARO MOLIYAVIY BOSHQARUV VA
TEXNOLOGIYALARI UNIVERSITETI**

**“SIVILIZATSIYALARARO MULOQOT: TARIXIY
TAJRIBA VA ZAMONAVIY XALQARO
MUNOSABATLARDA FALSAFIY YONDASHUVLAR”**

MAVZUSIDAGI RESPUBLIKA ILMIY-AMALIY KONFERENSIYA

2025 YIL 27 SENTYABR, TOSHKENT SHAHRI